

Zarządzenie Nr 15
Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych
z dnia 22 grudnia 2011 r.
zmieniające zarządzenie w sprawie organizacji udostępniania
materiałów archiwalnych w archiwach państwowych

Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 1 i 4 w związku z art. 21 ust. 1a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 i Nr 171, poz. 1016) zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu Nr 4 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 18 maja 2000 r. w sprawie organizacji udostępniania materiałów archiwalnych w archiwach państwowych wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Archiwa państwowe udostępniają zgromadzone w ich zasobie materiały archiwalne na zasadach wynikających z przepisów art. 16 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1, 1a i 2 ustawy, a także rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych (Dz. U. Nr 156 poz. 970) – z uwzględnieniem przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) normujących zbieranie i udostępnianie informacji przez organy władzy publicznej oraz prawa i wolności obywatelskie w tym zakresie (art. 31 ust. 3, art. 47, art. 51 ust. 2 i 3, art. 54 ust.1, art. 61), przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) chroniących dobra osobiste (art. 23), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. Nr 88 poz. 439, z późn. zm.), ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), a także innych powszechnie obowiązujących aktów normatywnych, które regulują prawo dostępu do informacji.”;

- 2) w § 2 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „2. Zastrzeżona w art. 16 ust. 1 ustawy zasada bezpłatnego udostępniania materiałów archiwalnych obejmuje przypadki korzystania przez zainteresowanych ze wskazanych przez nich materiałów w pracowniach naukowych archiwów. Inne formy udostępniania, związane z wyszukiwaniem materiałów archiwalnych, wyszukiwaniem bądź opracowaniem informacji przez pracowników archiwów albo ze sporządzaniem reprodukcji, stanowią usługę – z wyjątkiem udzielania informacji określonych w § 5 ust. 5 albo samodzielnego wykonywania przez użytkowników fotografii cyfrowych, w zakresie określonym w § 13 ust. 5. Zasady odpłatności z tytułu usług świadczonych przez archiwa państwowe uregulowane są odrębnie.
3. Zarządzenie nie reguluje udostępniania w sieciach informatycznych informacji o zasobie archiwalnym, pomocy ewidencyjno-informacyjnych i kopii cyfrowych materiałów archiwalnych.”;
- 3) w § 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Materiały archiwalne z zasobu archiwalnego archiwów państwowych są udostępniane na pisemne zamówienie osoby zainteresowanej.”;
- 4) w § 6:
- a) w ust. 3 uchyla się lit. d.,
b) uchyla się ust. 5;
- 5) w § 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Odmowa udostępnienia materiałów archiwalnych może objąć również sporządzone do nich pomoce ewidencyjno-informacyjne, jeśli zawierają dane prawnie chronione.”;
- 6) w § 8:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Dyrektor archiwum państwowego może wprowadzić do stosowania karty identyfikacyjne użytkowników – jako środek kontroli ruchu osób niezatrudnionych w archiwum.”,
- b) uchyla się ust. 2;
- 7) w § 13:
- a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W toku korzystania z udostępnionych materiałów archiwalnych użytkownicy mogą nieodpłatnie wykonywać ich fotografie cyfrowe własnym sprzętem, z zastrzeżeniem, że samodzielne kopiowanie:
- 1) jest dopuszczalne w zakresie niekomercyjnego użytku osobistego, w szczególności dla wspierania pracy badawczej użytkowników, a nie

obejmuje kwalifikowanych zastosowań reprodukcji, zwłaszcza do celów publicystycznych i wydawniczych;

- 2) jest prowadzone w sposób nieinwazyjny dla materiałów archiwalnych, w szczególności bez użycia dodatkowego oświetlenia oraz bez manipulowania dokumentami innego niż w przypadku ich czytania;
  - 3) jest prowadzone w sposób możliwie niezakłócający pracy innych użytkowników, w szczególności bez użycia dodatkowego wyposażenia, np. statywów;
  - 4) obejmuje nie więcej niż 75% danej jednostki archiwalnej;
  - 5) nie może być przesłanką udostępnienia oryginałów materiałów archiwalnych, które podlegają wyłączeniu z udostępniania w tej postaci, ponieważ posiadają kopie użytkowe albo ze względów konserwatorskich;
  - 6) jest dokonywane w miejscu, w którym materiały archiwalne są zwykle udostępniane, bez tworzenia dodatkowych procedur ani stanowisk pracy użytkowników;
  - 7) nie przekracza zakresu potrzeb zadeklarowanych w zgłoszeniu użytkownika;
  - 8) nie powoduje, w stosunku do zwykłego korzystania z materiałów archiwalnych, dodatkowego ryzyka naruszenia praw i wolności osób, których dane znajdują się w tych materiałach.”;
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
„ 6. Dopuszczalne jest poddanie samodzielnemu fotografowaniu również kopii materiałów archiwalnych, w tym obrazów wyświetlanych na czytnikach mikrofilmowych, nie wyłączając mikrofilmów wypożyczonych z innych archiwów państwowych.”;
- c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
„7. Wzór »Deklaracji zamiaru samodzielnego wykonywania kopii materiałów archiwalnych własnym sprzętem użytkownika zasobu archiwalnego«, stanowi załącznik Nr 8a do zarządzenia.”;
- 8) § 14 otrzymuje brzmienie:
„§ 14. Jeżeli użytkownik zasobu archiwalnego podjął lub podejmuje czynności zagrażające bezpieczeństwu lub integralności udostępnionych materiałów archiwalnych albo dopuszcza się innego rażącego naruszenia przepisów porządkowych, dyrektor archiwum może zawiesić udostępnianie materiałów archiwalnych do chwili ustania zagrożenia, ograniczyć udostępnianie w stopniu odpowiadającym zagrożeniu albo wydać decyzję w sprawie odmowy udostępniania materiałów archiwalnych.”;

- 9) w § 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Ze względu na wymogi bezpieczeństwa zasobu archiwalnego kontroli mogą być poddane własne notatki użytkowników, wynoszone przez nich z pracowni naukowej, w celu uniknięcia przypadkowego zamieszania w nie udostępnionych materiałach archiwalnych. Za pracowników upoważnionych do kontroli w tym zakresie uważa się osoby dyżurujące w pracowni i pracowników ochrony, a także ich przełożonych.”;
- 10) w § 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Dyrektorzy archiwów państwowych mogą zdecydować, że środki ewidencyjne, które służą dokumentowaniu udostępniania materiałów archiwalnych, będą prowadzone w formie elektronicznych baz danych, odbiegającej od dyspozycji § 10 ust. 3 i 4 oraz § 12 ust. 3. Obowiązani są wówczas przestrzegać zasad i standardów zalecanych do stosowania przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.”;
- 11) w § 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Dyrektorzy archiwów państwowych, wydając albo zmieniając szczegółowe przepisy na podstawie § 17 ust. 2, są obowiązani powiadomić o tym Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.”;
- 12) załącznik Nr 1 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 1 do niniejszego zarządzenia;
- 13) uchyla się załącznik Nr 2 do zarządzenia;
- 14) w załączniku Nr 9 do zarządzenia:
- a) w § 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Zgłoszenie użytkownika może być uzupełnione o oświadczenie dotyczące zakresu korzystania z materiałów archiwalnych oraz pokrewieństwa bądź powinowactwa z osobami, których dane występują w tych materiałach, a także oświadczenie o wykorzystaniu uzyskanych informacji bez naruszania praw i wolności obywateli – jeśli przetwarzanie udostępnionych informacji podlega prawnym ograniczeniom.”,
- b) § 7 otrzymuje brzmienie:
„§ 7. Ze względu na wymogi bezpieczeństwa zasobu archiwalnego kontroli mogą być poddane własne notatki użytkowników, wynoszone przez nich z pracowni naukowej, w celu uniknięcia przypadkowego zamieszania w nie udostępnionych materiałach archiwalnych. Za pracowników upoważnionych w tym zakresie uważa się osoby dyżurujące w pracowni i pracowników ochrony, a także ich przełożonych.”,

c) w § 8 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W toku korzystania z udostępnionych materiałów archiwalnych do potrzeb badawczych użytkownicy mogą, w celu i w zakresie wspomagania swych badań, nieodpłatnie wykonywać fotografie cyfrowe tych materiałów własnym sprzętem, z zastrzeżeniem przestrzegania wymogów ochrony zasobu archiwalnego i dbałości o komfort pracy innych użytkowników.”;

15) dodaje się załącznik Nr 8a do zarządzenia, w brzmieniu określonym w załączniku Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podpisania.

**NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH**

Władysław Stępiak

Załączniki do Zarządzenia Nr ...
Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych
z dnia ..... 2011 r.

załącznik Nr 1

ZGŁOSZENIE UŻYTKOWNIKA ZASOBU ARCHIWALNEGO

Archiwum Państwowego w

Podanie informacji o zawodzie i tytułach naukowych lub zawodowych – służących analizie potrzeb użytkowników zasobu archiwalnego – jest dobrowolne, a ich ewentualne pominięcie nie powoduje ograniczenia uprawnień do korzystania z archiwaliów (pola formularza wyróżnione szarym tłem). Również przedmiot (temat) pracy podaje się dobrowolnie, z wyjątkiem przypadków, gdy informacja ta jest prawnie wymagana. Pozostałe informacje zbierane są do celów wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych i po ustaniu przydatności dla zarządzania udostępnianiem archiwaliów nie będą przetwarzane w zbiorach danych. Informacje o mocodawcy użytkownika archiwaliów lub osobie go rekomendującej należy podawać, jeżeli użytkownik nie występuje we własnym imieniu albo powołuje się – z własnej woli bądź na wyraźne żądanie archiwum państwowego – na osobę trzecią. W odniesieniu do archiwaliów o dostępności prawnie ograniczonej wymagane jest udowodnienie uprawnień do zapoznania się z ich treścią albo przedłożenie formalnego pełnomocnictwa osoby uprawnionej.

DANE UŻYTKOWNIKA

imię i nazwisko

adres stałego miejsca zamieszkania

adres do korespondencji w Polsce
w okresie korzystania z archiwaliów

(podawać, jeśli inny niż stałe miejsce zamieszkania)

rodzaj i numer dokumentu tożsamości

zawód

tytuł naukowy lub zawodowy

dane osoby (nazwa i adres instytucji lub imię, nazwisko i adres/miejsce pracy), na której zlecenie działa użytkownik lub która udziela mu rekomendacji do prowadzenia prac archiwalnych

zlecenie   rekomendacja   pełnomocnictwo

INFORMACJE O POSZUKIWANIACH ARCHIWALNYCH

temat pracy (zakres przedmiotowy badań)

charakter zamierzonych badań archiwalnych (naukowe, genealogiczne, własnościowe,
 do celów publicystycznych, do celów socjalnych, inne - jakie?

zakres chronologiczny badań

nazwy zespołów (zbiorów) archiwalnych objętych zgłoszeniem

dalsze nazwy zespołów →

data zgłoszenia

podpis

OŚWIADCZENIE

(wypełniać, jeśli dotyczy)

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że prowadzę do celów prywatnych badania genealogiczne dotyczące członków własnej rodziny. W stosunku do osób, których danych poszukuję, pozostaję w następującym stopniu pokrewieństwa:

data

podpis

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że informacje o osobach, mające znamiona aktualności, a zawarte w udostępnionych mi materiałach archiwalnych wykorzystam zgodnie z celem wskazanym w drugostronnym zgłoszeniu, w sposób nienaruszający praw lub wolności obywateli, wynikających w szczególności z przepisów chroniących dobra osobiste i dane osobowe.

data

podpis

→ nazwy zespołów (zbiorów) archiwalnych objętych zgłoszeniem

---

załącznik Nr 2

**Deklaracja zamiaru samodzielnego wykonywania kopii materiałów archiwalnych
własnym sprzętem użytkownika zasobu archiwalnego**

Znak sprawy:

Imię i nazwisko użytkownika	Nazwa Archiwum Państwowego
Temat (przedmiot) pracy badawczej	
Nazwa zespołu (zbioru)	Sygnatury jednostek archiwalnych
Nazwa zespołu (zbioru)	Sygnatury jednostek archiwalnych
Nazwa zespołu (zbioru)	Sygnatury jednostek archiwalnych
Nazwa zespołu (zbioru)	Sygnatury jednostek archiwalnych
Zobowiązania użytkownika	
<p>Oświadczam, że samodzielnie wykonane wizerunki dokumentów wykorzystam wyłącznie na własny użytek badawczy, a w szczególności nie będę ich publikować ani w inny sposób rozpowszechniać.</p> <p>Akceptuję zasadę kopiowania jednostek archiwalnych w części nieprzekraczającej 75% zawartości każdej z nich, obliczanej w sposób właściwy dla rodzaju zawartej w nich dokumentacji.</p> <p>Zobowiązuję się do używania samodzielnie wykonanych kopii w sposób niesprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa, mając w szczególności na uwadze wymogi ustawowej ochrony danych osobowych i dóbr osobistych.</p> <p>Zobowiązuję się wykonywać kopie materiałów archiwalnych działając w granicach zwykłego korzystania z tych materiałów, z zachowaniem dbałości o zwrócenie ich w niepogorszonym stanie.</p>	
Podpis użytkownika potwierdzający prawdziwość udzielonych informacji oraz przyjęcie zobowiązań	Data złożenia deklaracji
Parafa dyrektora Archiwum Państwowego lub upoważnionego pracownika	Data dopuszczenia do samodzielnego kopiowania

Dodatkowe informacje lub oświadczenia użytkownika

Adnotacja dyrektora Archiwum Państwowego lub upoważnionego pracownika o przyjęciu do wiadomości dodatkowych informacji lub oświadczeń użytkownika	Podpis dyrektora Archiwum Państwowego (upoważnionego pracownika) i data przyjęcia do wiadomości dodatkowych informacji lub oświadczeń użytkownika
Adnotacja dyrektora Archiwum Państwowego lub upoważnionego pracownika o anulowaniu dopuszczenia do samodzielnego kopiowania	Podpis dyrektora Archiwum Państwowego (upoważnionego pracownika) i data anulowania dopuszczenia do samodzielnego kopiowania